

**Agència Catalana
de l'Aigua**

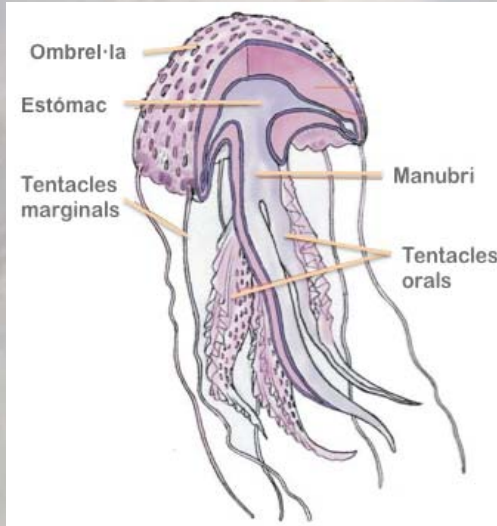
PROJECTE MEDUSA 2008

Aquest document és una guia de reconeixement i informació sobre les espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

<p><i>Pelagia noctiluca</i> Medusa luminiscent</p>		→ molt freqüent	<p><i>Velella velella</i> Barquetes de Sant Pere</p>		→ freqüent
<p><i>Rhizostoma pulmo</i> Born Blau</p>		→ freqüent	<p><i>Aequorea forskalea</i></p>		→ poc freqüent
<p><i>Cotylorhiza tuberculata</i> Ou ferrat</p>		→ freqüent	<p><i>Chrysaora hysoscella</i> Born radiat</p>		→ poc freqüent
<p><i>Aurelia aurita</i> Born</p>		→ freqüent	<p><i>Physalia physalis</i> Caravel·la portuguesa</p>		→ molt rara

Esquema general d'una medusa

- Es detalla la morfologia d'una medusa per facilitar l'ús de les fitxes d'identificació

Perillositat

- En aquest document les espècies de meduses s'han catalogat segons el grau de perillositat de les seves picades en les següents categories:

Perillositat molt alta

Perillositat alta

Perillositat baixa

Cèl·lules urticants

- Totes les meduses tenen cèl·lules que injecten verí i utilitzen per alimentar-se i defensar-se. Aquestes cèl·lules estan distribuïdes en el cos de l'animal, principalment en els tentacles. La majoria dels contactes accidentals amb meduses es produeixen durant el bany o amb exemplars morts o restes de tentacles. La capacitat tòxica persisteix durant bastant de temps després de la mort de la medusa.

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Pelagia noctiluca

Nom comú: Medusa luminiscent

Perillositat alta

Molt freqüent

Diàmetre ombrel·la
entre 5 i 10 cm

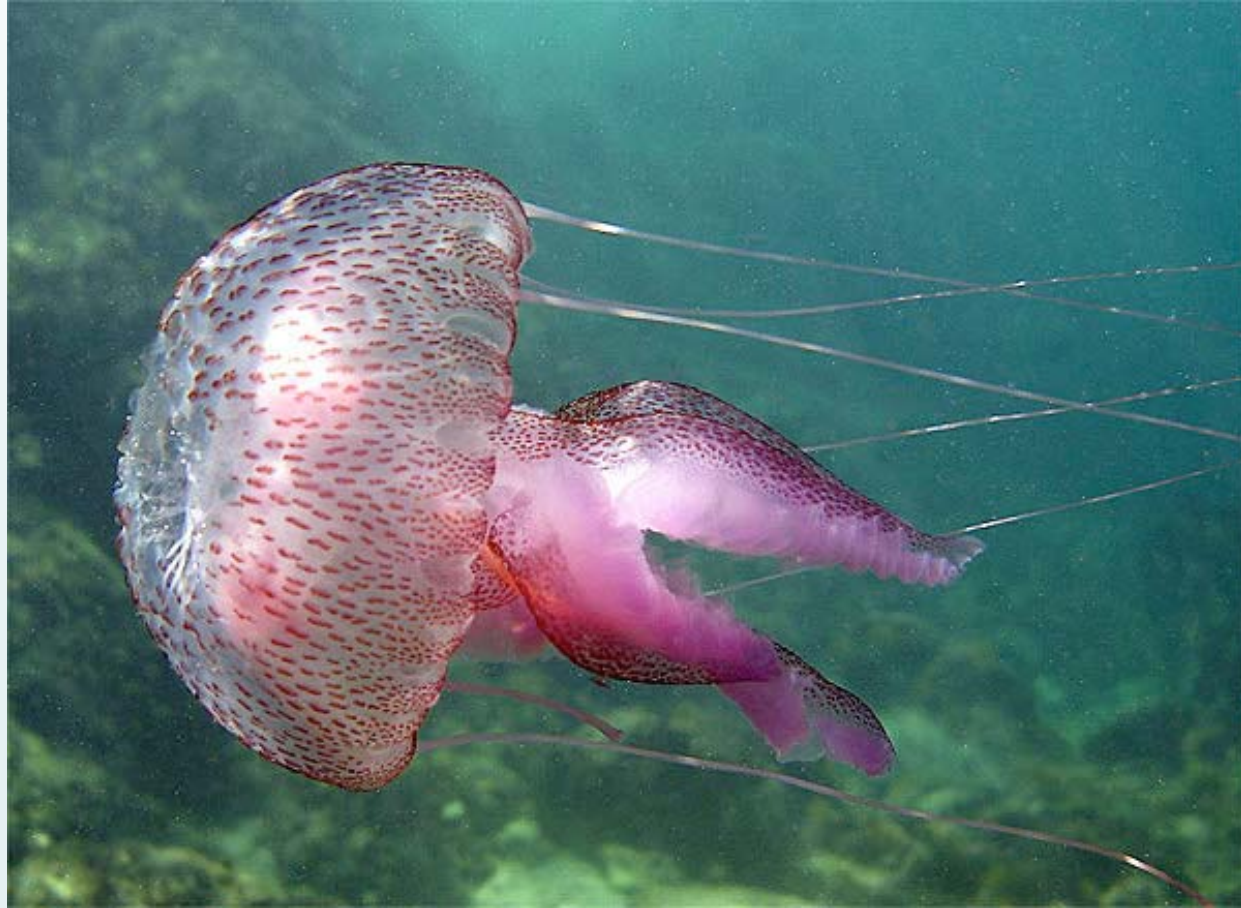

© Miquel Pontes – <http://marenostrum.org>

Color rosat vermellós. Ombrel·la semiesfèrica amb 4 tentacles orals gruixuts. 16 tentacles marginals (fins a 2 m de longitud). Superfície de l'ombrel·la recoberta de berrugues marrons.

Pelagia noctiluca (Medusa luminiscent)

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Rhizostoma pulmo

Nom comú: Born Blau

Perillositat alta

freqüent

Diàmetre ombrel·la
entre 10 i 40 cm

Ombrel·la acampanada de color blanc blavós i amb un rivet violeta a la vora. Sense tentacles marginals. 8 tentacles orals gruixuts, fusionats i sense ramificacions, de color blanc blavós.

***Rhizostoma pulmo* (Born Blau)**

© Miquel Pontes – <http://marenostrum.org>

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

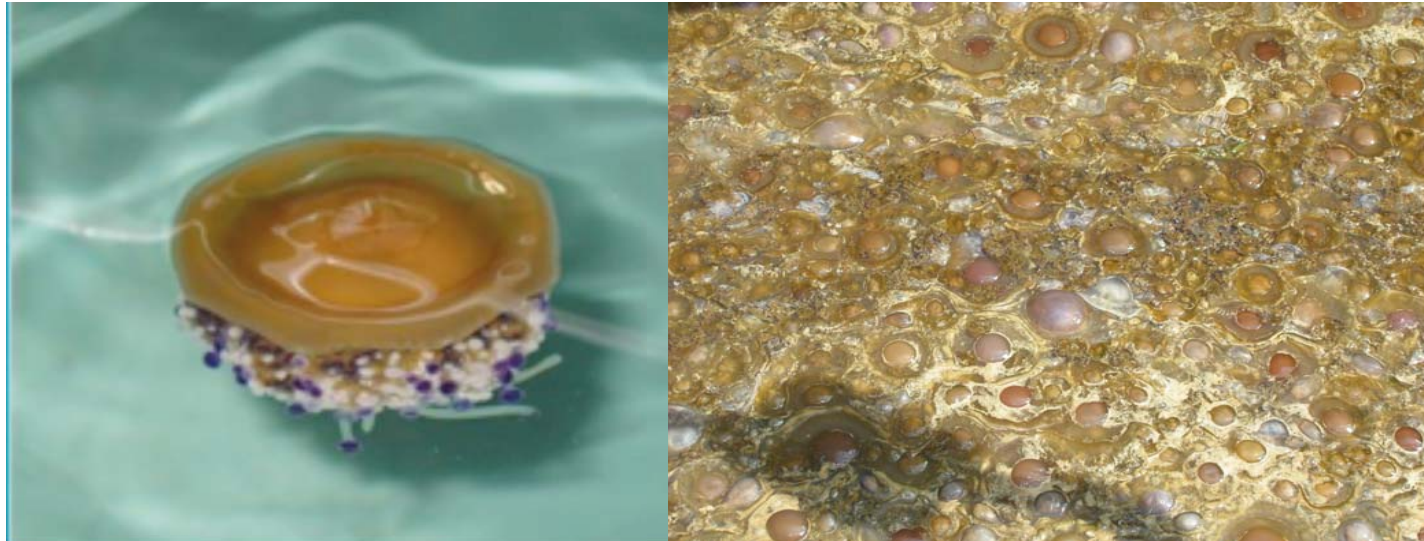
Cotylorhiza tuberculata

Nom comú: Ou ferrat

Perillositat baixa

freqüent

Diàmetre ombrel·la
entre 20 i 35 cm

Forma aplanada, marró groguenc, amb una gran protuberància central de color taronja més fosc. 8 tentacles orals coberts de 3 apèndixs amb l'extrem en forma de botó blanc o blau.

***Cotylorhiza tuberculata* (Ou ferrat)**

© Miquel Pontes – <http://marenostrum.org>

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar en la costa catalana

Aurelia aurita

Nom comú: Born

Perillositat baixa

freqüent

Diàmetre ombrel·la
fins 25 cm

Ombrel·la en forma de plat. Color transparent tacat de blau. 4 tentacles orals fistonats i llargs. Tentacles marginals curts. 4 òrgans reproductors de color púrpura-violeta en forma de ferradura.

Aurelia aurita (Born)

Dorkwal (*Aurelia aurita*)
© Biopix.dk: JC Schou

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar en la costa catalana

Chrysaora hysoscella

Nom comú: Born radiat

Perillositat alta

poc freqüent

Diàmetre ombrel·la
fins 30 cm

Color blanc groguenc. Dibuix en l'ombrel·la amb 16 bandes marrons. Ombrel·la envoltada de 24 tentacles marginals i 4 tentacles orals llargs.

***Chrysaora hysoscella* (Born radiat)**

© Miquel Pontes – <http://marenostrum.org>

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Aequorea forskalea

Perillositat baixa

poc freqüent

Diàmetre ombrel·la
fins 17 cm

© Josep Me Dacosta <http://marenostrum.org>

Ombrel·la amb forma de plat més dens en el centre. L'ombrel·la és transparent i deixa veure els canals radials de color blau. Nombrosos tentacles marginals fins i sense tentacles orals.

Aequorea forskalea

Agència Catalana
de l'Aigua

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Velella velella

Nom comú: Barquetes de Sant Pere

Perillositat baixa

freqüent

Diàmetre del disc entre
1 a 8 cm

Disc blau rodó o oval amb una petita vela. Quan està viva, la vela es troba coberta d'un teixit tou. En la perifèria existeix un gran anell de pòlips amb forma de tentacles.

Velella velella (Barquetes de Sant Pere)

Agència Catalana
de l'Aigua

Altres Cnidaris que es poden trobar a la costa catalana

Physalia physalis

Nom comú: Caravel·la portuguesa

Perillositat molt alta

molt rara

Part flotant 30 cm de llarg
i 10 cm d'ample

Part flotant constituïda per un flotador amb gas, violeta i transparent, amb una cresta o vela en la seva part superior i una part submergida formada per tentacles fins i llargs que poden arribar fins a 20 metres.

***Physalia physalis* (Caravel·la portuguesa)**

Foto: Hugo Sarmento